

אין מטבע נעשה חליפין. אפילו לרז ששת ללא צעי כלי^א פסל הכל מטבע כפרשיי משום דדעתיה אזורתא דעצידא דצטלה וז"ת ולרז נחמן דאמר דאמר לקמן (דף מו.) דכלי דוקא צעי וכי פליגי ארז ולו וי"ל דמטבע מיקרי אפרי כלי שראוי לשקול צו משקולת ועוד דר"ב^ב לתלותו צלוצר צמו^ג ונלאו הכי י"ל דמקרי כלי דאי לא מקרי כלי אם כן אמאי נעשה חליפין הלא אפילו לרז ששת ללא צעי כלי מ"מ פירא מיהא צעי ומטבע לא מקרי פירי כדאמר בסמוך אפי' למ"ד אין מטבע כו' מ"ד^ד מידי דהוה אפירא לרז נחמן^ה ולקמן (דף מו.) נמי אמרינן ולמאי דק"ד מטבע^ו מאי כילד ה"ק ופירי נמי עבדי חליפין^ז ועוד אמרי' לקמן (דף מו.) צמנא למטעוי פירות ציה למטעוי מטבע^ח אלמא לא מקרי פירי ואי גס כלי לא הוה אמאי נעשה חליפין אלא ודאי כלי מקרי וי"ל שצטוב כלי לפי שיוצא בהוצאה וקוין צו כל דבר ואין נראה ללקמן (דף מו.) משני צפוטטות ליתא עליהו צטבעא וכן ממתי' דכל המטלטלין קוין זה את זה מוקי לקמן (דף מו.) אנוקא ואניגרא אלמא אפילו היכא שאין יוצאין בהוצאה נעשה ונקנה בחליפין:

מאי לא הוה אפירא. וא"ת וכי לא ידע ספא דהכסף אין קונה את ההוב ועוד מאי מיימי צמר הכי ועוד מניא מי אלימא ממתי' שזאת הפרכא גופה כבר הביא ממתינתין וש לומר דה"פ מאי לאו אף בחליפין דהוצב קונה את הכסף בכל ענין צין בחליפין צין צדמים^ט והכסף אינו קונה את ההוב צדמים^י וקמתי אינו קונה ולא אינו מחייב משום^{יא} דמנא רישא ההוב קונה דמייירי גס בחליפין^{יב} ומשני דלף רישא לא מייירי אלא צדמים ומשני תני מחייב אינו מגיה המטנה אלא^{יג} קונה פ"י מחייב^{יד} ומיימי ועוד מניא לא קנה עד שימשוך משמע דאי אפשר לקנות^{טו} אלא במשיכתו דאי אפשר לקנות מני למימר דאינו קונה צדמים:

מאי לא הוה אפירא. וא"ת וכי לא ידע ספא דהכסף אין קונה את ההוב ועוד מאי מיימי צמר הכי ועוד מניא מי אלימא ממתי' שזאת הפרכא גופה כבר הביא ממתינתין וש לומר דה"פ מאי לאו אף בחליפין דהוצב קונה את הכסף בכל ענין צין בחליפין צין צדמים^ט והכסף אינו קונה את ההוב צדמים^י וקמתי אינו קונה ולא אינו מחייב משום^{יא} דמנא רישא ההוב קונה דמייירי גס בחליפין^{יב} ומשני דלף רישא לא מייירי אלא צדמים ומשני תני מחייב אינו מגיה המטנה אלא^{יג} קונה פ"י מחייב^{יד} ומיימי ועוד מניא לא קנה עד שימשוך משמע דאי אפשר לקנות^{טו} אלא במשיכתו דאי אפשר לקנות מני למימר דאינו קונה צדמים:

מאי לא הוה אפירא. וא"ת וכי לא ידע ספא דהכסף אין קונה את ההוב ועוד מאי מיימי צמר הכי ועוד מניא מי אלימא ממתי' שזאת הפרכא גופה כבר הביא ממתינתין וש לומר דה"פ מאי לאו אף בחליפין דהוצב קונה את הכסף בכל ענין צין בחליפין צין צדמים^ט והכסף אינו קונה את ההוב צדמים^י וקמתי אינו קונה ולא אינו מחייב משום^{יא} דמנא רישא ההוב קונה דמייירי גס בחליפין^{יב} ומשני דלף רישא לא מייירי אלא צדמים ומשני תני מחייב אינו מגיה המטנה אלא^{יג} קונה פ"י מחייב^{יד} ומיימי ועוד מניא לא קנה עד שימשוך משמע דאי אפשר לקנות^{טו} אלא במשיכתו דאי אפשר לקנות מני למימר דאינו קונה צדמים:

ואינו קונה צדמים:

שמה ישפה עליוסיו. עד שיספיק להיות לו סלעין מעשר עד שיגיעו לדמי דינר והז צמנה שניה שימכור מעשרות שנה הבאה: אסוקי מסיק לכו. שאין משאין כד שמתעט הן: אפי' צפירות על דינרין מחולקת. דפירי נמי אמי לשהוי: היינו דקאמר לא יעשה.

ולא קמתי לשון חולל דקאמר יש חולל אצל חכמים החמירו עליו: ואין מחללין מצעי ליה. הכי איצבעי ליה למיתמי צ"ש אומרים אין סלעים מעשר שני מחללין על דינרי והז פירא הוא דהוי איסור דאורייתא ולא מתפסי בקדושת מעשר: מטבע נעשה חליפין. הלא להחליף מטבע דצבר אחר שלא צמרת מקח וממכר אלא צמרת קנין כדרך שקוני צמרת שהקונה נותן סודר למקנה והוא מקנה לו הקרקע או המטלטלין במשיכה שהוא מושך הסודר דכתיב (רות ד) שלף איש נעלו ונמן לרעהו אף מטבע שאע"פ ששנינו פתן אי משות ולא משך הימנו פירות יכול לחזור צו^א הני מילי כשנתנו צמרת דמים כדרך מקח וממכר אלא אם נתן צמרת חליפין כיון שמשך זה את המעות נקנה לו החפץ שלו ככל מקום שהוא: אין מטבע נעשה חליפין. כדמפרש רב פפא: מ"ע דמ"ד כו'. הא ליכא למימר דאית ליה לרז נחמן דאמר לקמן (דף מו.) אין קוין אלא בכלי דנעלו כתיב דל"כ אדמפלגי צמטבע ופילגו בכל דבר שאינו כלי אלא על כרחך צל דכל המטלטלים נעשין חליפין לקנות את שכנגדו וצמטבע לחודיה פליגי: משום דעעיסה אזורתא. דעמו של מקנה את החפץ ונותל המטבע בחליפין אינו סומך אלא על הצורה שצו שאין המטבע תשוב אלא עיי צורה שצו וזורתא עצידיא דצטלה שהמלך פוסלה וגזר לזור צורה אחרת הלך הוה ליה דצבר שאינו מסוים ושלס ולקמן (סס) ממעטים דצבר שאינו מסוים דמ"ד נעל: הוה צ"ל דינרי והז דהוי ליה מטבע: הוה קונה. משמע מעכשיו הכסף קניו לו צלל מקום שהוא שם ואין לשון ופול אלא דצבר שהוא צעין והחליף זה צוה ואי צמרת דמים שמושך הימנו דינר והז כ"ה דינר כסף אין כאן כסף קניו אלא המושך ההוב נתחייב לו מעות במשיכה זו והכי איצבעי ליה למיתמי ההוב מחייב את הכסף וגורס למושך לחייבו כסף: הני נמי מסתברא. דצמרת דמים ולא צמרת חליפין דמשמע מינה מטבע נעשה חליפין: ועצמא פירא לא קני. אי משום דמיקנה רצון שמה יאמר לו נשרפו חטיף צעליה: כדמפרש חטיף צעליה: אלא אי אמר. קונה ואינו קונה דקאמר בחליפין קאמר: ליקני. דהא מנא רישא ההוב קונה את הכסף דאשמועינן צה מטבע נעשה חליפין: קמוס^ב שהיא. כמו שהמנה עמו: מארניקי קאמר. של מטבע סלעין חדשים: לישן צעינא. כריך אני להיתן זמן מרובה ומדעים נוחים לי שלא ישחירו יותר מדאי: אפי' למ"ד אין מטבע נעשה חליפין. לקנות את שכנגדו: אקנויי חליפין. קנין סודר או מטלטלין שכנגדו קונה אותו בחליפין מכיון שמשך בעל המטבע החליפין משכנגדו נקנה^ג המטבע לצעל הסודר: מידי דהוה אפירות. לרז נחמן כל דבר שאינו כלי קרוי פירא לגבי חליפין ופליגי רז ששת ורז נחמן לקמן (דף מו.) צמטעין דאמר רז נחמן נעל דוקא כתיב שהיא כלי ולא שום דבר שאינו כלי עושה חליפין ומודה הוא שכל דבר שכנגד הכלי נקנה בחליפין הכלי דכתיב (רות ד) לקיים כל דבר. אלמא אע"ג דפירי לא עבדי חליפין לקנות שכנגדו נקנה הוא בחליפין של כלי מכיון שמשך בעל הפירות את הכלי נקנו פירות לצעל הכלי: ואין ציוו מעות. ורואה לחלל מעשר שלו^ד והערים צפדינו לחלל על ידי מקח וממכר שמוכרו לאיש אחר כלל ימחידי צומש דכתיב (ויקרא ט) אם גאל יגאל איש ממעשרו חמישיתו יוסף מנעשרו ולא הלוקח מעשר שני של אחרים: אומר להצירו. שהוא אהבו ויודע צו שאינו עושה אלא להיפטר מן החומש: הני פירות הללו. של מעשר שני: נטוים לך צמטנה. ומכיון שקנאן זה צמטנה נעשה הראשון נכרי אלסל ויכול לפדותם צלל חומש:

מאי לא הוה אפירא. וא"ת וכי לא ידע ספא דהכסף אין קונה את ההוב ועוד מאי מיימי צמר הכי ועוד מניא מי אלימא ממתי' שזאת הפרכא גופה כבר הביא ממתינתין וש לומר דה"פ מאי לאו אף בחליפין דהוצב קונה את הכסף בכל ענין צין בחליפין צין צדמים^ט והכסף אינו קונה את ההוב צדמים^י וקמתי אינו קונה ולא אינו מחייב משום^{יא} דמנא רישא ההוב קונה דמייירי גס בחליפין^{יב} ומשני דלף רישא לא מייירי אלא צדמים ומשני תני מחייב אינו מגיה המטנה אלא^{יג} קונה פ"י מחייב^{יד} ומיימי ועוד מניא לא קנה עד שימשוך משמע דאי אפשר לקנות^{טו} אלא במשיכתו דאי אפשר לקנות מני למימר דאינו קונה צדמים:

מאי לא הוה אפירא. וא"ת וכי לא ידע ספא דהכסף אין קונה את ההוב ועוד מאי מיימי צמר הכי ועוד מניא מי אלימא ממתי' שזאת הפרכא גופה כבר הביא ממתינתין וש לומר דה"פ מאי לאו אף בחליפין דהוצב קונה את הכסף בכל ענין צין בחליפין צין צדמים^ט והכסף אינו קונה את ההוב צדמים^י וקמתי אינו קונה ולא אינו מחייב משום^{יא} דמנא רישא ההוב קונה דמייירי גס בחליפין^{יב} ומשני דלף רישא לא מייירי אלא צדמים ומשני תני מחייב אינו מגיה המטנה אלא^{יג} קונה פ"י מחייב^{יד} ומיימי ועוד מניא לא קנה עד שימשוך משמע דאי אפשר לקנות^{טו} אלא במשיכתו דאי אפשר לקנות מני למימר דאינו קונה צדמים:

א) המחללין ולא מחללין כ"ה גי' חוס' כבוסה מ: ד"ה על חיון. ב) לקמן מו. א) לעיל מ"ד. ד) תוספתא פ"ג ה"ג. ה) מעשר שני פ"ד מ"ה. ו) לעיל מד"ג. ז) י"ל אה"ה. ח) צ"ל ושהוא רש"י. ט) כפ"ה. שנגדו מקב"ה. י) צ"ל ולהערים.

הגהות הב"ח

א) ג"מ ואלו מקוח להו ובי"ה:

מוסף רש"י

ההוב קונה את הכסף. הלוקח דינרי וצב צעועים צעיני כסף ונמן לדינרי וצב. משיכת הוב קונה את הכסף לצעל הוב ומחייב לו זה משקיל דינרי וצב למת לו דינרי כסף ואינו יכול לחזור צו (ועי' חו). הכסף אינו קונה את ההוב. שכל נתן לו דינרי הכסף מחילה לא קנה ויכולט עשה לחזור. המטבע כסף הוי מעות. משום דחייבי ליתן בהוצאה דינרי וצב אינו אלא כסף מטלטלין ופירות ומשום אין קנות עד שמשוך המטלטלין. כלל משיכת המטלטלין קונה ואין אדם מהס יוכל לחזור צו (שם).

מוסף תוספות

א. ומכר פירי בחליפין אפ"ה. ביב"ט. ב. לנזק. ג. כדאמר לקמן בפרקין (נב). ד. מוס' ה"ה"ט. ט. נעשה חליפין. נקנה בחליפין. מוס' ה"ה"ט. ו. דאי מטבע פירי. הוה ליה למימר מריד ההוב אשאר פירא. ש"מ"ק סס ג'נין. ו. נעשה חליפין. מוס' ה"ה"ט. ז. ואי מטבע פירי ניהו מאי קאמר תו ופירי נמי. הא שמעוין ליה מכל הנעשה דמים באחר היינו מטבע. ומטבע היינו פירי וכו'. רש"י. ח. ולא מעשיו מטבע מבמנא. ט. דאי לאו דקני בחליפין לא הוה תני קונה אלא מחייב ומשום חליפין תני לשון קונה. וסיפא. רש"י. י. אבל ה"ג בחליפין קונה. ר"פ. י"א. דאגב. ר"פ. י"ב. תנא סיפא נמי לשון אינו קונה לעולם אינו מחייב קאמר. רש"י. י"ג. ה"ק. ר"פ. י"ד. [והיו דאמרין] ה"ג מסתברא דאין סברא לומר דרישא מייירי בין בחליפין בין בדמים בדמים וסיפא דאינו קונה ר"ל בדמים דוקא דמטבע דקאמר אינו כפיסא ממה שאמר קונה ברישא. ר"פ. י"ו. בשום ענין. ר"פ.

א) כפי הנראה צ"ל שפרטו. וכן תנן דתנאים פסידימ (מעשר שני פ"ג מ"ז): שמה לא ימנא לפרטין. ב) כל ז' מדברי ר"ח שאלים לפינו.

א) אולם לדעת ר"ח דהבא טיפנא הוי. וכפי סמכו ד"ק בשמו. ב) ממהשך דבריו נראה שחפר כאן. ובשטמ"ק אכן הובא כאן מדברי ר"ח שאלים לפינו.

וּפִירֵי נְמֵי עֲבָדֵי חַלְיָפִין ביצד החליף בשור בפרה. רש"י ל"ג. צמר לשור ופרה חיים מיקרו נמי פירי^א ופריך לרז נחמן בין למאי דס"ד מעיקרא בין לקאי כל הנישוס^ב וקשה דא"כ הכי נמי מסתברא לא קאי לפי המסקנה לרז נחמן שזריך לומר יש דמים שהם כחליפין ועוד קאי לרש"י דפסק לקמן כר"ל לא מתקומא כלל מתיי קדימא לן לפירי לא עבדי חליפין כרז נחמן^ג וליכא לשוני ופירי נמי עבדי חליפין ולא יש דמים שהם כחליפין לרזי רש"י דפסק כר"ל ועוד ד"ח ורז אלפס וספרים קדמונים גרסי ופירי נמי עבדי חליפין כיצד החליף צמר שור צפרה ושבטיא דכל הנישוס לא קאמר צמר שור ועוד דמיא לקמן פרתך דלמה צנך וכן^ד תקשה לרז נחמן דלמר פירי לא עבדי חליפין דלא מלי מיירי בדמים^ה ומיהו^ו לפירי דחליפין שהו צבור קני לרזי אפילו פירי אחי שפיר בייחא דבסמך ונראה לשור ופרה חיים הו כלי חפזו לפי ששמתמש בהם לטעון משוי ולחרוש^ז ולמאי דשני לכל הנישוס אחי שפיר אפילו לרז נחמן^ח ולא פריך לר"ז אלף לפי מאי דס"ד מעיקרא דלמר ופירי נמי עבדי חליפין^ט ואת"ל לישני דר"ז יתכן כל הנישוס כמו שהו לפי האמת^י ויש לומר דמסתמא לא חילוק ר"ז על רז ולוי שהיו קדמונים דמ"ז מטבע נעשה חליפין זריך לטעם כל הנעשה דכל הנישוס משמע למעוטי מטבע זריך לומר לקדיה ופירי נמי עבדי חליפין ומו"ד אינו נעשה אינו חולק כי אם צמטע אצל צפירי יסבור זה כזה: **וְלִרְבֵּי נַחְמָן דְאָמַר פִּירֵי דְאֵבְרֵי חַלְיָפִין מֵאֵי בִיצַד.** וא"ת

כל הנישוס דמים באחר כיוון שזוכה זה נתחייב זה בחליפין^א ה"נ מסתברא מודקתני סיפא ביצד החליף שור בפרה או חמור בשור שמע מינה ולמאי דסליק אדעתיה מעיקרא מטבע מאי ביצד הכי קאמר ופירי נמי עבדי חליפין ביצד החליף שור בפרה או חמור בשור הניחא לרב ששת דאמר^ב פירי עבדי חליפין אלא לר"ז דאמר יכלי אין אבל פירי לא עבדי חליפין מאי ביצד הכי קאמר^ג ד"ש דמים שהן כחליפין ביצד החליף דמי שור בפרה או דמי חמור בשור מאי מעמיא דרב נחמן סבר לה כרבי יוחנן דאמר^ד דבר תורה מעות קונות ומפני מה אמרו משיכה קונה ויגורה שמא יאמר לו גשרוף חמוך בעלייה ובלתא דשכיחא גזרו ביה רבנן^ה ומלתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן ולריש לקיש דאמר משיכה מפורשת מן התורה הניחא אי סבר לה כרב ששת מתרין לה כרב ששת אלא אי סבר לה כרב נחמן דאמר פירי לא עבדי חליפין ומטבע לא קני היכי מתרין לה על כרחך כרב ששת מתרין לה תנן כל המטלטלין קונין זה את זה ואמר ריש לקיש ואפילו כים מלא מעות בכים מלא מעות^ו התרנמא רב אחא דריגא אנקא ואניגרא אחד שפסלתו מלכות ואחד שפסלתו מדינה צריכא דלא אשמועינן פסלתו מלכות מדינה דלא סגי בלא אבל פסלתו מדינה דסגי ליה במדינה אחריתי אימא אכתי מטבע הוא ואין מטבע נקנה בחליפין ואי אשמועינן פסלתו מדינה משום דלא סגי ליה לא בצנעא ולא בפרהסיא אבל מטבע הוא ואין מטבע נקנה בחליפין צריכא אמר רבה אמר רב הונא רב בארץ קנה ויש

גילוי הש"ס

נב"י יש דמים שהן בחליפין. ע"י לקמן דף סב ע"ב מוס' ד"ה פירי עושה: תוס' ד"ה פירי וי"ו וי"ח דבסתמא לא יהאיק ע"י פלוג דף ע' ע"ב מוספס ד"ה והא"ר:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה י"ו מוס' י"ב. י"ב וי"ד ש"פ אצל דעת הרמב"ם דמטע ממולה קני כולו צמטע לענין מי שפרע וכן דלא שכיחא קני לגמרי אצל דעת סופוט וז"ל אף למי שפרע לא קני כולו ענין ממולה וע"כ ע"ב ד"ה י"ו (ועמ"ס רע"ט מ"מ ס"י קט"ג ס"ק י"ו י"ד ס"ק י"ז):

מוסף רש"י

דבר תורה מעות קונות. מכיון שנתן מעות למוכר אין אחד מהם יכול לחזור, דנמתיק כמטע, ונתן הסכף וקני לו (והו"ד ס"ב) קל וחומר בלוקח מן הדיוט (שורבין פ"א) ומשיכה לא קניא (בבב"ב י"ג). שמא יאמר לו. מתקבל מעות, בשופר היצ"ל בעליה. אי מתרמי ליה דליקא לאתעב לאצולניה, סבר לא צריכפתין אפסור ולא צלגתין אפסור, להכי אוקמינן בהשומה להית הפסד השיפוע עליו והשכר לחזור אם תקיפו ליתוסין נפשו לאצולניה (רמב"ם פ"ב הכר' וכו"פ שורבין פ"א) דאי מוקמת לה לפירי מצלחית הלוקח שנתן מעות, אי מתרמי לוקח צבית המוכר שהפירות הם לא טעם לאצולניה, אצל חסם מוסף ממתי לה ליתמי (והו"ד פ"א).

מוסף תוספות

א. דלא דמו לנפל ודעל אינו ראוי כי לא למלאכה, אבל שור ופרה דרואין לאצוליה כמו למלאכה הוי שפיר פירי. ר"פ. ב. [ד]מ"ק יקום לו מהא ההחליף שור בפרה היינו פירות כרפי אלאם פירות

רבינו הגאון

מתני' כל הנישוס הוא ופירושו כגון שביקש לקנות חמורו של חברו ברובו, ושם לו פרתו ברובו ומכרה לו חברו שיוק לו חמורו בדמים הללו, כיון שביקש בעל החמור את הפרה וזכה בה, קנה גם בעל הפרה את החמור בכל מקום שהוא, מפני שהן פירי בפירי וקונין זה את זה. ואמר רבינו הגאון מסיבתא מודקתני כיצד החליף שור בפרה וכו'. הניחא לרב ששת דאמר פירי עבדי חליפין, אלא לרב נחמן דאמר פירי לא עבדי חליפין, היכי מתרין להא מתני' ופירי רב נחמן, יש דמין שהן כחליפין. פירוש כגון ראוהו שפכר פרה לשפסון בי ידניה ומשך שמעון הפרה ונתחייב בדמיה לראובן, ובקש שמעון למכור חמורו, ואמי לו ראוהו בני נושה (ב"ב [ב]) י"דני דמי פרתו, מכור לי חמורך. והכי קאמי, כל הנעשה דמים באחר, כגון דמי פרה שנעשו דמים לחמור, כיון שזכה בעל החמור בפרה, נתחייב בעל הפרה בחמור. כלומר אם מת או כחש א"פ שיעדין לא משך הנישוס ואמר, כמי שנתתי ארז נחמן, כלומ' מאי דמים הללו משאר דמים דעלמי דלא קני ער דמשך, והני דמים קני א"פ דלא שך. ופריך, לא נחמן סבר לה כר' יוחנן דאמר רב תורה מעות קונות, ומפני מה אמרו עד שימשוך, גזירה שמו יאמר לו גשרוף חמוך בעלייה, והך דשכיחא גזרו בה רבנן, אבל דמי פרה בחמור מילתא דלא שכיחא היא, הליכך לא גזרו בה רבנן. וקיימי' לן כרב נחמן דפירי לא עבדי חליפין, ושנייא דשני גיורא היא, והירוצא דהיא מתני' כותיה דיקא, והיל' כותיה. כל המטלטלין קונין זה את זה. אפי' מעות ורות כמעות רעות, כגון נייקא (דאניגרא) (דאניגרא). והוא מטבע פסלתו מלכות, או פסלתו מדינה זו (ויטלה) (וזני לה) במדינה אחרת. והר"ן בירוש' הן. אמ' רבא אמ' רב הונא, נתן לו מטבע ואמי לו מכור לו פרתך בארץ הדמים קנה הפרה,

כיצד החליף בשור בפרה. רש"י ל"ג. צמר לשור ופרה חיים מיקרו נמי פירי^א ופריך לרז נחמן בין למאי דס"ד מעיקרא בין לקאי כל הנישוס^ב וקשה דא"כ הכי נמי מסתברא לא קאי לפי המסקנה לרז נחמן שזריך לומר יש דמים שהם כחליפין ועוד קאי לרש"י דפסק לקמן כר"ל לא מתקומא כלל מתיי קדימא לן לפירי לא עבדי חליפין כרז נחמן^ג וליכא לשוני ופירי נמי עבדי חליפין ולא יש דמים שהם כחליפין לרזי רש"י דפסק כר"ל ועוד ד"ח ורז אלפס וספרים קדמונים גרסי ופירי נמי עבדי חליפין כיצד החליף צמר שור צפרה ושבטיא דכל הנישוס לא קאמר צמר שור ועוד דמיא לקמן פרתך דלמה צנך וכן^ד תקשה לרז נחמן דלמר פירי לא עבדי חליפין דלא מלי מיירי בדמים^ה ומיהו^ו לפירי דחליפין שהו צבור קני לרזי אפילו פירי אחי שפיר בייחא דבסמך ונראה לשור ופרה חיים הו כלי חפזו לפי ששמתמש בהם לטעון משוי ולחרוש^ז ולמאי דשני לכל הנישוס אחי שפיר אפילו לרז נחמן^ח ולא פריך לר"ז אלף לפי מאי דס"ד מעיקרא דלמר ופירי נמי עבדי חליפין^ט ואת"ל לישני דר"ז יתכן כל הנישוס כמו שהו לפי האמת^י ויש לומר דמסתמא לא חילוק ר"ז על רז ולוי שהיו קדמונים דמ"ז מטבע נעשה חליפין זריך לטעם כל הנעשה דכל הנישוס משמע למעוטי מטבע זריך לומר לקדיה ופירי נמי עבדי חליפין ומו"ד אינו נעשה אינו חולק כי אם צמטע אצל צפירי יסבור זה כזה: **וְלִרְבֵּי נַחְמָן דְאָמַר פִּירֵי דְאֵבְרֵי חַלְיָפִין מֵאֵי בִיצַד.** וא"ת

כל הנישוס דמים באחר כיוון שזוכה זה נתחייב זה בחליפין^א ה"נ מסתברא מודקתני סיפא ביצד החליף שור בפרה או חמור בשור שמע מינה ולמאי דסליק אדעתיה מעיקרא מטבע מאי ביצד הכי קאמר ופירי נמי עבדי חליפין ביצד החליף שור בפרה או חמור בשור הניחא לרב ששת דאמר^ב פירי עבדי חליפין אלא לר"ז דאמר יכלי אין אבל פירי לא עבדי חליפין מאי ביצד הכי קאמר^ג ד"ש דמים שהן כחליפין ביצד החליף דמי שור בפרה או דמי חמור בשור מאי מעמיא דרב נחמן סבר לה כרבי יוחנן דאמר^ד דבר תורה מעות קונות ומפני מה אמרו משיכה קונה ויגורה שמא יאמר לו גשרוף חמוך בעלייה ובלתא דשכיחא גזרו ביה רבנן^ה ומלתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן ולריש לקיש דאמר משיכה מפורשת מן התורה הניחא אי סבר לה כרב ששת מתרין לה כרב ששת אלא אי סבר לה כרב נחמן דאמר פירי לא עבדי חליפין ומטבע לא קני היכי מתרין לה על כרחך כרב ששת מתרין לה תנן כל המטלטלין קונין זה את זה ואמר ריש לקיש ואפילו כים מלא מעות בכים מלא מעות^ו התרנמא רב אחא דריגא אנקא ואניגרא אחד שפסלתו מלכות ואחד שפסלתו מדינה צריכא דלא אשמועינן פסלתו מלכות מדינה דלא סגי בלא אבל פסלתו מדינה דסגי ליה במדינה אחריתי אימא אכתי מטבע הוא ואין מטבע נקנה בחליפין ואי אשמועינן פסלתו מדינה משום דלא סגי ליה לא בצנעא ולא בפרהסיא אבל מטבע הוא ואין מטבע נקנה בחליפין צריכא אמר רבה אמר רב הונא רב בארץ קנה ויש

עבדי חליפין. ר"פ. ג. כדמוכח בסוף שמעתין [לקמן מו]. דכתבין בגמרא לאפוקי מדרב ששת. מוס' ה"ל"ט. T. תחומך בכמה בכך וכך [לקמן מו]. וקמי' דקני לה לחמור במשיכת הפרה. מוס' קידושין כח: [ועי' מוס' ה"ל"ט]. ה. [דא"כ] היכי הוה מצי למימר היכא דאמר ליה בחמור פרה וטלה ומשך הפרה דלא קנה בעל החמור את הפרה ונתחייב בעל החמור בפרה לחרוד לכן גם הפרה אין נקנית לבעל החמור, אבל אי איירי בדמים שמכר לו פרה וטלה בדמים בסכסום אחד ובאותן דמים רוצה לקנות את החמור איכ' כשמת בעל החמור את הפרה או מיר קנה הפרה ונתחייב לזה דמיה דמי הפרה. ש"מ"ק כסס ג'לו. ו. [והו"ד] דמיה דנעל מה נעל ראוי להשתמש בו אף אלו ראוין להשתמש בהן, ועל כרחין נעל לאו דוקא. רש"י א. כן כשמת. ו. רב יהודה. מוס' ה"ל"ט. ח. כיון שנאמר החליף ממש שור בפרה ולא נאמר בשור. ש"מ"ק כסס מוס' ש"ל. ט. וכן מאי דפרכי' בסיפא דשמעתין לר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה הניחא וכו' כולה היינו למאי דס"ד מעיקרא. רש"י. י. ואמאי דחיק לישב דבר רב נחמן ור"ל למאי דס"ד מעיקרא אף ק"ל דאין מטבע נעשה חליפין [דא"כ]. מוס' ה"ל"ט. יא. ולמה נכתבו אותן חליפין של שור בשוה דלא צריכין להו כלל. ש"מ"ק כסס מוס' ש"ל. יב. גזרו חצי רחמי וזכו אגרו. סס. יג. שאומר התקדשי לי במלוה שהלויך. מוס' ה"ל"ט.

עבדי חליפין. ר"פ. ג. כדמוכח בסוף שמעתין [לקמן מו]. דכתבין בגמרא לאפוקי מדרב ששת. מוס' ה"ל"ט. T. תחומך בכמה בכך וכך [לקמן מו]. וקמי' דקני לה לחמור במשיכת הפרה. מוס' קידושין כח: [ועי' מוס' ה"ל"ט]. ה. [דא"כ] היכי הוה מצי למימר היכא דאמר ליה בחמור פרה וטלה ומשך הפרה דלא קנה בעל החמור את הפרה ונתחייב בעל החמור בפרה לחרוד לכן גם הפרה אין נקנית לבעל החמור, אבל אי איירי בדמים שמכר לו פרה וטלה בדמים בסכסום אחד ובאותן דמים רוצה לקנות את החמור איכ' כשמת בעל החמור את הפרה או מיר קנה הפרה ונתחייב לזה דמיה דמי הפרה. ש"מ"ק כסס ג'לו. ו. [והו"ד] דמיה דנעל מה נעל ראוי להשתמש בו אף אלו ראוין להשתמש בהן, ועל כרחין נעל לאו דוקא. רש"י א. כן כשמת. ו. רב יהודה. מוס' ה"ל"ט. ח. כיון שנאמר החליף ממש שור בפרה ולא נאמר בשור. ש"מ"ק כסס מוס' ש"ל. ט. וכן מאי דפרכי' בסיפא דשמעתין לר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה הניחא וכו' כולה היינו למאי דס"ד מעיקרא. רש"י. י. ואמאי דחיק לישב דבר רב נחמן ור"ל למאי דס"ד מעיקרא אף ק"ל דאין מטבע נעשה חליפין [דא"כ]. מוס' ה"ל"ט. יא. ולמה נכתבו אותן חליפין של שור בשוה דלא צריכין להו כלל. ש"מ"ק כסס מוס' ש"ל. יב. גזרו חצי רחמי וזכו אגרו. סס. יג. שאומר התקדשי לי במלוה שהלויך. מוס' ה"ל"ט.

